Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000106199
Datum:	4 oktober 2022
Opsteller:	S. de Groot
Portefeuillehouder:	Wethouder M. Pijnenburg
Onderwerp:	Harderwijk natuurlijk groen visie

Het college van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen in te stemmen met het inspraakverslag Natuur en Groenvisie (bijlage 2);
2. De raad voor te stellen om de Natuur en groenvisie ‘Harderwijk natuurlijk groen’ vast te stellen (bijlage 1);
3. De raad voor te stellen om de visie uit te werken in een natuur- en groenbeleidsplan, met uitvoeringsstrategie en een 0-meting en hiervoor € 100.000 voor 2023 op te nemen en te dekken conform advies bij collegeprogramma.

Inleiding

Aanleiding

In 2020 is de Duurzaamheidsvisie ‘De Duurzame Stad’ vastgesteld. Naast energie, klimaatadaptatie en circulariteit is biodiversiteit hierin de 4e pijler. Aangegeven is toen dat deze pijler uitgewerkt zou worden tot een Natuurvisie in combinatie met de actualisatie van het Handboek Harderwijks groen uit 2007. Het resultaat hiervan is de Visie ‘Harderwijk natuurlijk groen’

Kader

Duurzaamheidsvisie 2020

Alternatieven

Als we geen nieuwe visie vaststellen, gaan we op de oude voet verder. Dan verdwijnt er in de stad nog steeds groen en bomen, de biodiversiteit gaat achteruit, de veerkracht van de natuur neemt af, de sponswerking van de bodem vermindert, de openbare ruimte is niet bestand tegen het veranderende klimaat en dit gaat allemaal ten koste van de gezondheid, welzijn en geluk van onze inwoners.

Beoogd effect

Omschrijf hier wat je met je voorstel wil bereiken.

We willen een nieuwe koers waarin de waarde van groen en natuur erkend wordt en een volwaardige plek inneemt in de leefomgeving. Hiervan zijn we ons bij elke ontwikkeling bewust en hierin willen we investeren, in tijd, ruimte en geld. Uiteindelijk zal iedereen hiervan profiteren in de vorm van frisse lucht, schoon water, een koelere stad, vogels en bijtjes in park en tuin, kortom de basis voor een fijne en gezonde leefomgeving.

Argumenten

1.1 Inwoners hebben hun zienswijze op de natuurvisie kunnengeven

De natuurvisie heeft 8 weken ter inzage gelegen, zodat eenieder zijn zienswijze op de vast te stellen visie heeft kunnen geven. Er zijn 4 inspraakreacties binnen gekomen. Deze hebben niet geleid tot aanpassing van de visie, maar wel tot een aantal waardevolle bijdragen om in de uitwerking tot een beleidsplan mee te nemen. Voor de inhoudelijke reacties verwijs ik u graag naar het inspraakverslag.

2.1 Van ‘de natuur heeft ons nodig’ naar ‘wij hebben de natuur hard nodig!

De Groen- en natuurvisie is een stevige basis voor een duurzaam toekomstperspectief. Hiervoor is een echte omdenk-slag nodig. Van ‘de natuur heeft ons nodig’ naar ‘wij hebben de natuur hard nodig!’ We hebben het niet meer over kosten van groen en natuur, maar over investeren in een fijn en gezond leefklimaat voor mens, plant en dier.

2.2 In deze visie zijn we zuinig op de unieke ligging die de basis is voor ons leefgebied
We staan er niet altijd bij stil hoe uniek Harderwijk gelegen is in een afwisselend landschap van de hoge droge zandige Veluwe met vele overgangen (gradiënten) naar de lagere natte gebieden met klei of veen tot aan de Randmeer. Deze grote verschillen op relatief korte afstand zijn voor de natuur waardevol en bepalen het type plant en dier dat daar leeft. De natuur ontleent haar veerkracht aan deze basis; om de biodiversiteit te verhogen moeten we aansluiten op deze basis. Bij iedere ontwikkeling moeten we zuinig zijn op deze basis en ook op de daar al gevormde natuur of volwassen beplanting. Deze is waardevol voor de biodiversiteit (insecten, vogels) maar ook voor verkoeling en schone lucht, onze basisbehoefte! Dit mag dus niet zomaar wijken voor een ontwikkeling of moet worden gecompenseerd.

2.3 Met deze visie staan we voor een groene leefomgeving en gezonde Harderwijkers
We zijn ervan overtuigd dat de mens de natuur en groen nodig heeft voor een duurzaam voortbestaan en voor een gezonde en fijne leefomgeving. Dat heeft consequenties voor ruimtegebruik en budget bij nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld lagere dichtheden of hoger bouwen en ruime dure groeiplaatsen voor bomen. Lastige keuzes waarbij groen en natuur vanaf nu als een volwaardige functie in de leefomgeving wordt beschouwd.

2.4 Samen maken we Harderwijk Natuurlijk Groen
Als gemeente moeten we het goede voorbeeld geven, maar we kunnen het niet alleen. We zoeken samenwerking met organisaties als Provincie, Landschapsbeheer, Natuurmonumenten, maar ook met scholen, ziekenhuizen en woningbouwverenigingen. Particulieren en bedrijven kunnen veel doen op eigen terrein. Hiervoor zorgen we voor stimuleringsregelingen en een goeie communicatie.

3.1 Groen en natuur is het waard om in te investeren
Zoals hierboven beschreven is groen en natuur het waard om in te investeren. Op termijn levert dit veel meer op aan ecosysteemdiensten (schone lucht, verkoeling, plaagonderdrukking, geluksgevoel etc.etc.)

3.2 Uitwerking naar beleid is nodig om we uitvoering te geven aan onze doelen
Deze visie geeft enkel een koerswijziging aan. Uitwerking naar beleid is nodig om te komen tot SMART doelen, en moet antwoord geven op de vragen: wat gaan we daarvoor doen, hoe, waar, wanneer en wie en hoeveel willen we daarin investeren.

Omgevingswet
De groen- en natuurvisie is in samenhang met de omgevingsvisie opgesteld en sluit het naadloos aan op de alliantie benadering:

- Het unieke natuurlijk systeem zoals bodem, water en natuur is een basisuitgangspunt in beide visies.
- Voorzieningen zoals bebouwing en infrastructuur moeten in goede balans zijn met groen en natuur door deze als volwaardig onderdeel in de leefomgeving te beschouwen.
- Mens en maatschappij ervaren vele positieve effecten van groen en natuur op hun gezondheid, welzijn en geluksgevoel. Bovendien willen we het samen doen: natuur voor en door Harderwijkers.

Hiermee streven we hetzelfde doel na en versterken de visies elkaar.

Financiën
De aanmelding is gedaan bij de kadernota en wordt bij de besluitvorming van het collegeprogramma financieel meegenomen.

Duurzaamheid
Deze visie is een uitwerking van de pijler biodiversiteit van de Duurzaamheidsvisie. Groen en natuur hangt nauw samen met klimaatadaptatie. Meer groen en natuur zorgt voor een gezond bodemleven en een goeie sponswerking; dit helpt om meer water vast te houden en te bergen.

Bomen en beplanting hebben een verkoelende werking en helpen om hitte in een stad te verminderen. Het inpassen van volwassen bomen en beplanting is een vorm van circulair denken; volwassen beplanting is nl. veel waardevoller en je hoeft daarmee geen nieuwe te planten.

Communicatie
De Natuur en groenvisie is tot stand gekomen met een projectgroep van betrokken disciplines. Daarnaast is een werksessie geweest met interne collega's van bv. energie, circulariteit, recreatie en planologie en met externe organisaties als natuurverenigingen, natuurmonumenten, waterschap, hortus en groei en bloei. Bewoners hebben middels een enquête op het online stadsgesprek hun input kunnen leveren. Daarna is de concept visie ter inzage gelegd zodat eenieder haar zienswijze kon indienen. Er zijn vier zienswijzen binnengekomen, welke in het inspraakverslag zijn weergegeven.

Uitvoering
Nu wordt voorgesteld de natuur en groenvisie verder uit te werken tot een beleidsplan en een 0-meting en worden hiervoor (middels de kadernota) middelen aangevraagd.

Evaluatie
Nvt

Bijlagen
Bijlage 1 Natuur en groenvisie 'Harderwijk natuurlijk groen'
Bijlage 2 Inspraakverslag natuur en groenvisie